

METODIKA OBCE – MALÉ ZDROJE ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

PROBLEMATIKA OBTĚŽOVÁNÍ KOUŘEM A ZÁPACHEM

Základním obecně závazným předpisem, který upravuje povinnosti právnických a fyzických osob v ochraně životního prostředí je zákon č. 86/2002 o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o ovzduší), který nabyl účinnosti dnem 1. června 2002. Stanoví mimo jiné práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně vnějšího ovzduší před vnášením znečišťujících látek a další podmínky pro snižování množství vypouštěných znečišťujících látek.

K základním povinnostem provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečišťování, podle § 12 zákona č. 86/2002 Sb., patří:

- povinnost uvádět do provozu a provozovat stacionární zdroje jen v souladu s podmínkami pro provoz těchto zdrojů (odst. 1 písm.a)
- oznámit stacionární zdroj, který vypouští těkavé organické látky, obecnímu úřadu způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem (odst. 1 písm.c)
- plnit pokyny orgánu ochrany ovzduší ke zjednání nápravy podle § 38 odst. 1 (odst. 1 písm.d)
- dodržovat přípustnou tmavost kouře a přípustnou míru obtěžování zápachem a neobtěžovat kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti (odst. 1 písm.e)

Tyto čtyři body jsou **povinni dodržovat všichni provozovatelé malých stacionárních zdrojů**, ostatní body v odstavci 1 § 12 zákona o ochraně ovzduší se vztahují pouze na provozovatele malých stacionárních zdrojů v provozovnách fyzických podnikajících osob a zdrojů umístěných v rodinných domech, bytech a stavbách pro individuální rekreaci, které jsou provozovány výhradně pro podnikatelskou činnost.

U spalovacích zdrojů může problém zápachu a kouře přímo souviset se spalováním odpadu a materiálů, které nejsou palivem určeným pro dané spalovací zařízení, což je výslovně zakázáno v § 3 odst. 2 a 4 zákona o ochraně ovzduší (nebo nesprávným provozem spalovacího zdroje).

Podle § 50 odst. 2 písm. a) a b) zákona o ochraně ovzduší obecní úřad kontroluje dodržování povinností provozovatele malých stacionárních zdrojů (i fyzických nepodnikajících osob) a za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření.

K řešení konkrétní situace je doporučen následující postup:

Stěžovatel by měl podat k obecnímu úřadu stížnost (podnět k zahájení přestupkového řízení ve smyslu § 42 správního řádu; v tomto podnětu požadovat, aby ho obecní úřad informoval o tom, jakým způsobem podnět vyřídil) pro porušování § 12 odst. 1 písm. a) a e) zákona o ochraně ovzduší, který určuje povinnosti provozovatele malých spalovacích zdrojů: „dodržovat přípustnou tmavost kouře a přípustnou míru obtěžování zápachem a neobtěžovat kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti“. Přílohou podnětu by měla být svědectví dalších osob, které mohou dosvědčit obtěžování kouřem, popřípadě další důkazový materiál jako je fotografický či filmový záznam.

Řešení podnětu:

1. Obecní úřad po prošetření shledá stížnost jako oprávněnou
  - a) V případě provozu technologických zdrojů nebo spalovacích zdrojů v objektu, který je provozován výhradně pro podnikatelskou činnost, udělí pokutu provozovateli malého spalovacího zdroje podle § 40 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší, nebo uloží opatření ke zjednáání nápravy ve smyslu § 38 zákona o ochraně ovzduší. Obecní úřad může uložit fyzické osobě za nedodržování zákona pokutu od 500 do 150 000 Kč podle § 40 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší.
  - b) V případě provozu spalovacího zdroje umístěném v rodinném domě, bytě a stavbě pro individuální rekreace využívaným k soukromým účelům je nedodržení povinností dle zákona o ochraně ovzduší přestupkem podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů umožňuje podle § 45 odst. 2 pokutu do výše 10.000,- Kč.
2. Pokud obecní úřad neshledá stížnost jako oprávněnou, podnět odloží.

Další možností je cesta občanskoprávního řízení před soudem na základě § 127 občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb., v platném znění), podle kterého se *„vlastník věci musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv. Proto zejména nesmí ohrozit susedovu stavbu nebo pozemek úpravami pozemku nebo úpravami stavby na něm zřízené bez toho, že by učinil dostatečné opatření na upevnění stavby nebo pozemku, nesmí nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat susedy hlukem, prachem, popílkem, kouřem, plyny, parami, pachy, atd.“*

Pro sepsání žaloby a jednání před soudem je nanejvýš vhodné nechat se zastoupit advokátem. Ideální je obrátit se na takového advokáta, který má s podobným typem žalob určité zkušenosti. V takovémto právním sporu vystupuje stěžovatel jako žalobce a nese důkazní břemeno, je tedy pouze na stěžovateli zajistit dostatečně přesvědčivé důkazy pro skutečnosti obsažené v žalobě. Jedná se znovu především o přímá svědectví dalších osob, fotografické či filmové záznamy nebo i výsledky objektivního měření imisních koncentrací, přičemž náklady na pořízení nese žalobce.

Pokud soud uzná, že se jedná o obtěžování, které je nepřiměřené poměrům (určitou, rozumnou míru obtěžování kouřem či zápachem jsme nuceni v rámci susedských vztahů snášet, a proto ne každé obtěžování je v rozporu se zákonem) a žalobě vyhoví, přikáže rozsudkem žalovanému, aby se nezákonného jednání zdržel. Vysloví tedy zákaz obtěžování, které je nepřiměřené poměrům nebo zákaz jednání, které vážně ohrožuje žalobcova práva. Jakým způsobem žalovaný zdroj kouře omezí, zůstává na něm. Soud mu nemůže rozsudkem přikázat konkrétní opatření. Náklady soudního řízení hradí ta strana sporu, která ve věci neměla úspěch.